



NORPRI AS
Næringsvegen 27
4365 NÆRBØ

Kontakt saksbehandler
Christian Finnseth, 51 56 87 95

Tilsynsrapport 2025.011.I.SFRO - Tilsyn 2025 - Industri - Hå - Norpri - foredlingsanlegg i Kviamarka - frekvensbasert kontroll

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos NORPRI AS (virksomhetsnummer: 872 396 292) den 21.08.2025.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet og frister
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet og frister

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten overskrider grenseverdiene for utslipp av avløpsmengde, BOF₅, pH, fett og suspendert stoff til avløpsnett
- Avvik 2: Virksomhetens skriftlige rutiner for kontroll av utslippskritisk utstyr er mangelfulle
- Avvik 3: Måleprogrammet er mangelfullt og er ikke oppdatert/samordnet
- Avvik 4: Prøvetakingsplan skal være samkjørt med tilhørende bedrifter
- Avvik 5: Prøvetakingen har mangler og gir ikke representative prøver
- Avvik 6: Virksomheten sitt utjevningsbasseng fungerer ikke etter hensikten

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

NORPRI AS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen **12.11.2025**.



Statsforvalteren har ingen anmerkninger

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren varslers at NORPRI AS må betale et gebyr for tilsynet. På bakgrunn av forventet ressursbruk tar vi sikte på å vedta et gebyr på kr. 51 900. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Vedtaket vil bli gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få et nytt brev med vedtak om gebyr.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har anledning til å kommentere

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfropost@statsforvalteren.no ved Christian Finnseth. Merk svaret med saksnummer 2025/10960 og tilsynsnummer 2025.011.I.SFRO.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten overskrider grenseverdiene for utslipp av avløpsmengde, BOF₅, pH, fett og suspendert stoff til avløpsnettet

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 15.11.2017, punkt 3.1.1

Beskrivelse av krav

Det er i tillatelsen punkt 3.1.1 satt begrensninger (langtidsgrense: midlingstid år, og korttidsgrense: midlingstid døgn) for utslipp av avløpsmengde, fett, pH, suspendert stoff (SS) og biologisk oksygenforbruk (BOF₅). For fett er det også satt en maksimal øyeblikks verdi (midlingstid 1 time) på 100 mg/l og det skal måles ut av fettutskiller.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I forkant av kontrollen fikk Statsforvalteren tilsendt en oversikt fra Norpri (Rapport avløpsvann Norpri 2024 & Rapport avløpsvann Norpri 2025) som viser resultatene fra prøvetaking av de regulerte komponentene (avløpsmengde, fett, BOF₅, suspendert stoff, pH og temperatur). I tillegg ble det ettersendt to rapporter fra PC ved servicehall (Rapport avløpsvann juli 25 og Rapport avløpsvann august 25).

Avløpsmengde

Grenseverdi for avløpsmengde er 125 m³ (korttidsgrense, midlingstid: døgn).

Dere hadde for høyt utslipp av avløpsmengde i juli 2024 (141 m³) og i januar, mai og juni 2025 (hhv. 134 m³, 130 m³, 140 m³). Disse forhøyede målingene kan sees i sammenheng med avvik 6.



Suspendert stoff

Grenseverdi for suspendert stoff er 450 mg/l (kortidsgrense, midlingstid: døgn). Dere hadde for høy verdi av suspendert stoff i april 2025 (710 mg/l). I 2024 har dere ikke oppgitt noen tall på suspendert stoff, dette er også et brudd på tillatelsen.

BOF₅

Grenseverdi for BOF₅ er 600 mg/l (kortidsgrense, midlingstid: døgn). Dere hadde for høye verdier av BOF₅ i mai, juni og juli 2024 (hhv: 870 mg/l, 1600 mg/l, 740 mg/l) og i april 2025 (1000 mg/l). Dere har heller ikke målt timesverdier for BOF₅, dette skal gjøres iht. vilkår 3.1.1.

Fett

Grenseverdi for fett er 100 mg/l (kortidsgrense, midlingstid: time). Det var for høye verdier av fett i juli 2024 (140 mg/l) og i april 2025 (160 mg/l). For fett har dere ikke målt timesverdier, dette skal gjøres iht. vilkår 3.1.1. Videre skal det også tas stikkprøver av og ved fettutskiller og ikke ved prøvetaker. Slik dere tar prøver av fett har dere ikke øyeblikksprøver av fett, dette er et brudd iht. vilkår 3.1.1 fotnote D.

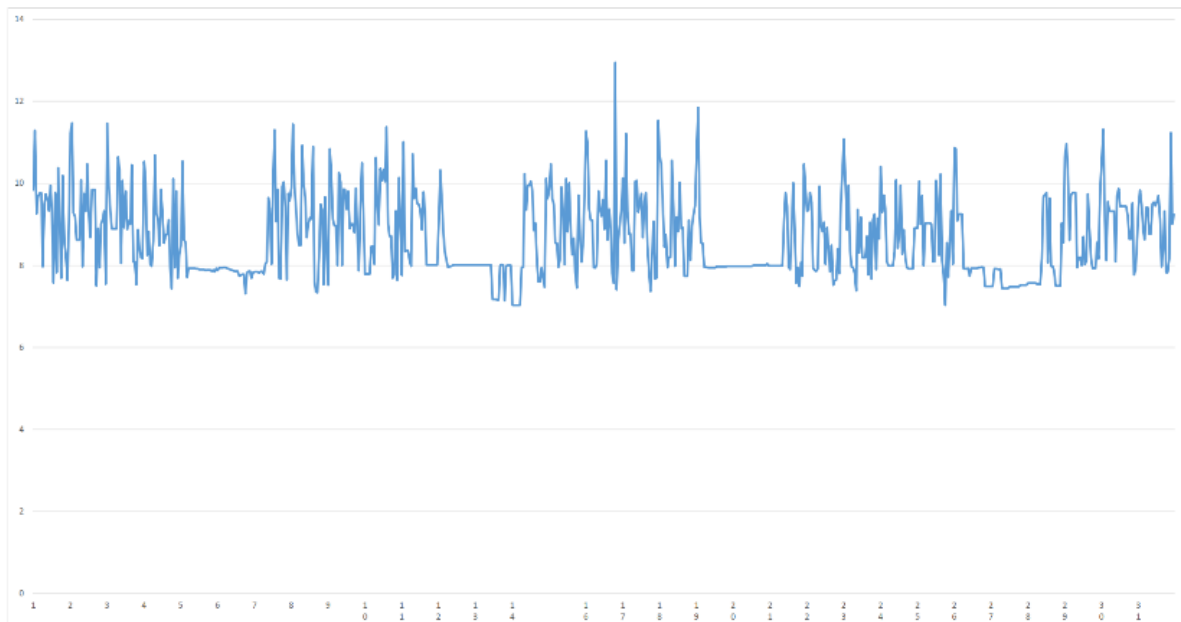
pH

Grenseverdi for pH er 9,5 (kortidsgrense, midlingstid: time). Punktmålinger for pH viser ikke for høye verdier på pH (Rapport avløpsvann Norpri 2024 & 2025). For rapport avløpsvann juli 2025 og august 2025 er det flere brudd på pH grense (kontinuerlig måling). Her er dere flere ganger i brudd på pH grensen i august og juli, se eksempel fra juli i figur 1 under. Vi minner om at pH-skalaen er logaritmisk, hvilket betyr at hver enhets endring tilsvarer en ti ganger forskjell i surhetsgrad.

PH Avløpsvann

Måned:

7



Figur 1: Viser pH målinger i avløpsvann for juli 2025.

Virksomheten tar nye prøver når analyserapportene viser for høye verdier, og skriver avvik på overskridelsene. Dette gjelder for prøve tatt 8.4.2025 med avvik ID 9792. Dette avviket ble imidlertid ikke fulgt opp med korrigerende tiltak. Statsforvalteren påpeker at ny prøvetaking regnes ikke som et tiltak for å få ned utslippsnivåene.



Avvik 2: Virksomhetens skriftlige rutiner for kontroll av utslippskritisk utstyr er mangelfulle

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 15.11.2017, nr. 2017.0872.T, punkt 2.4
- Plikt til forebyggende vedlikehold, jf. forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 punkt 7

Beskrivelse av krav

Tillatelsen sier «For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert».

Internkontrollforskriften omhandler at det skal foreligge skriftlig dokumentasjon på å «iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen».

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet kom det frem at virksomheten har mangelfulle dokumenter som gjelder vedlikehold og kalibrering av prøvetakingsutstyr. Dette omfatter vedlikehold og kalibrering av automatisk prøvetaker og vannføringsmåler samt termometer og pH måler. Da dette er utslippskritisk utstyr må det foreligge skriftlige rutiner som beskriver hvor ofte, samt hvordan, vedlikehold og kalibrering skal foregå. Eksempelvis kunne ikke Statsforvalteren finne info om dette i rutinen med navn «Prosedyre – Kontrollrutine avløpsvann».

Avvik 3: Måleprogrammet er mangelfullt og er ikke oppdatert/samordnet

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 15.11.2017, punkt 11.1.2, tredje ledd

Beskrivelse av krav

Tillatelsen sier: «I måleprogrammet skal det inngå beskrivelse av både prøvetaking, aktuelle analyser og/eller prosedyrer for beregning, herunder:

- prøvetakings- og analysemetode
- valg av måleperioder og prøvetakingsfrekvens
- eventuelle beregningsmodeller og utslippsfaktorer som skal benyttes»

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Før kontrollen ba Statsforvalteren om å få tilsendt virksomhetens måleprogram. Dette ble oversendt i epost datert 13.08.2025, ved navn «Vedlegg 9.2 Måleprogram». Rutinen har ingen dato for sist godkjenning og dato for når den er utarbeidet, det er heller ikke en endringslogg i dokumentet. Under tilsynet fikk vi også sett på «Prosedyre – kontrollrutine avløpsvann».

I måleprogrammet er det angitt at målinger av fett, temperatur, pH, BOF₅ og suspendert stoff skal være mengdeproporsjonale. I praksis gjennomføres imidlertid ikke dette. Videre fremgår det av dokumentet «Prosedyre – kontrollrutine avløpsvann» at prøvetakingen skal være mengdeproporsjonal, men beskrivelsen i prosedyren viser at det i realiteten benyttes tidsproporsjonal prøvetaking. Det bør være samsvar mellom beskrevet metode og faktisk praksis.



Måleprogrammet kan med fordel være mer detaljert enn slik det fremstår nå. Dere mangler en beskrivelse av prøvetakings og analysemetode. Tillatelsen stiller krav om at Norpri skal vurdere usikkerhetsbidragene knyttet til ulike trinn i måleprosessen, herunder primær-, sekundær- og tertiærprøvetaking samt analyse. Under tilsynet ble det opplyst at slike vurderinger ikke er gjennomført.

Avvik 4: Prøvetakingsplan skal være samkjørt med tilhørende bedrifter

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 15.11.2017, punkt 11.1.2, første ledd.

Beskrivelse av krav

Tillatelsen sier «Prøvetaking skal samordnes med kommunal eller interkommunal prøvetaking og prøvetaking ved andre bedrifter, slik at resultater i størst mulig grad kan sammenlignes.»

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet ble det opplyst at Norpri ikke samordner sin prøvetaking med de øvrige virksomhetene på industriområdet. Dette er i strid med vilkårene i gjeldende tillatelse. En ansatt informerte om at det tidligere ble gjennomført felles prøvetaking, men at dette ble avsluttet da de ikke mottok ytterligere informasjon fra IVAR, og derfor antok at samordning ikke lenger var nødvendig.

Statsforvalteren vil presisere at IVAR i etterkant har opplyst at prøvetakingsplanen kun sendes til Nortura, ettersom de er eier av Norpri, og at det ble forutsatt at planen viderefremmes internt.

Avvik 5: Prøvetakingen har mangler og gir ikke representative prøver

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 15.11.2017, punkt 11.1 (første og andre ledd)

Beskrivelse av krav

Tillatelsen sier: «Prøvetaking, prøvebehandling skal skje iht. akkrediterte metoder som dokumenteres. Analyser skal skje ved akkrediterte laboratorier. Målinger og valg av prøvetakingsfrekvens skal utføres slik at resultatene blir representative for de faktiske utslippene fra bedriften på årsbasis og for perioder med størst aktivitet.»

Videre står det: «All prøvetaking ved Norpri skal være volumproporsjonal i forhold til avløpsmengden.»

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under befaring fant Statsforvalteren følgende mangler, og vi ber dere svare ut hvert punkt:

1. Det var rest-vann i slange fra automatisk prøvetaker, noe som bidrar til at hver prøve i realiteten blir forurenset av «gammelt» vann.
2. Dere har ikke et kjøleskap ved prøvetaker, dette må på plass for å forhindre at prøver ikke forringes. Dersom dette ikke er på plass, kan en ikke sørge for representative prøvesvar.



3. Under tilsynet ble det avdekket at det ikke foreligger omblending ved det angitte prøvetakingspunktet. På bakgrunn av dette bør det vurderes om plasseringen av prøvetakingspunktet er egnet for å sikre representative prøver. Videre fremsto ansatte som usikre på hvor prøvetakingspunktet er lokalisert, og Statsforvalteren ble vist to kummer som begge hadde svært dårlige omblandingsforhold, men det var usikkerhet knyttet til hvilken kum prøvene ble tatt fra. Stillestående vann ble observert, noe som ikke er i tråd med kravene til prøvetaking (se figur 2).



Figur 2: Viser den ene kummen med stillestående vann.

I henhold til NS-ISO 5667-10 skal prøvetakingspunktet være plassert i et område med tilstrekkelig turbulens i strømmen for å sikre representativ prøvetaking. Statsforvalteren minner om at gode omblandingsforhold er en forutsetning for å kunne ta representative prøver, og at prøvetakingspunktet må identifiseres og vurderes i henhold til dette.

4. Prøver for fett og temperaturmålinger skal tas i fettutskiller, jf. tillatelsen punkt 3.1.1. Videre er det ikke samsvar med «Prinsippskisse fettutskilling», denne skissen samsvarer ikke med det som ble gjennomgått på befaring.
5. Ved befaring hadde virksomheten en dunk (ca. 5 liter) som dere tar ut 250 ml prøver i. Slik det er nå kan dere ta ut omtrent 20 prøver i løpet av et døgn uten at vannet renner over. Som en anbefaling mener Statsforvalteren at dere bør vurdere å øke volum på dunken, og nedjustere delprøvevolum for å øke hyppighet på prøvetaking.
6. Det skal tas mengdeproporsjonale vannprøver jf. tillatelsens punkt 11.1 annet ledd. Det ble opplyst på tilsynet at det tas tidsproporsjonale prøver og det er også uttak av tidsproporsjonale prøver som er beskrevet i måleprogrammet, jf avvik 3.
7. Det ble under tilsynet opplyst at deler av prosessavløpsvannet fra Norpri går i overløp. Virksomheten har imidlertid ikke oversikt over hvor hyppig dette skjer, eller hvilke mengder det dreier seg om. Overløpsvannet blir verken tatt prøver av eller inkludert i vannmengdemålingene, og forholdet er ikke omtalt eller vurdert i det gjeldende måleprogrammet.



Avvik 6: Virksomheten sitt utjevningsbasseng fungerer ikke etter hensikten

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 15.11.2017, punkt 3.2.2.3

Beskrivelse av krav

Tillatelsen sier:

«Dersom det blir nødvendig med utjevningsbasseng for å tilfredsstille krav til maksimale avløp eller for å ta hensyn til nedstrøms rensing, må det utformes slik at både avløpsmengder og utslippskonsentrasjoner utjevnes i størst mulig grad og må om nødvendig utstyres med skrapeverk for fjerning av sedimenter. Bassengene må om nødvendig utstyres med omløp som sikrer effektivt tilsyn/vedlikehold.»

Videre står det:

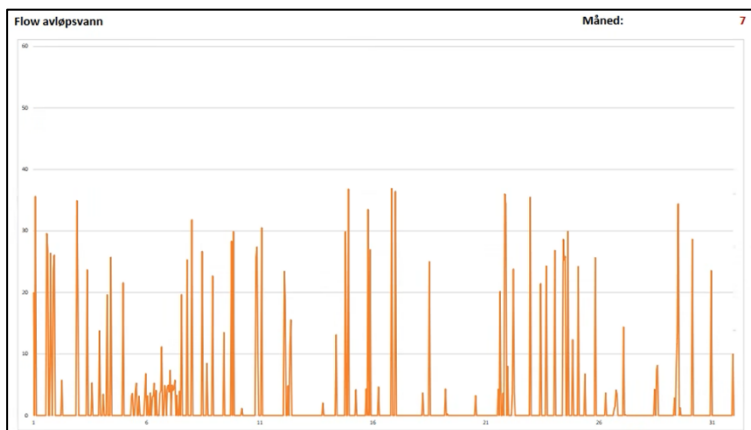
«Innen 1. mai 2017 skal kapasiteten til, og antallet avløpspumper som leder avløpsvann til fettavskiller og sil, tilpasses tilførslene av avløpsvann og størrelse på pumpesump slik at rensinnretningene ikke får hydraulisk unødige belastninger og slik at avløpsledningene fra Kviamarka ikke belastes med unødig høye avløpsintensiteter, jf. kravet i pkt. 3.1.1.»

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Tillatelsen stiller krav om et utjevningsbasseng, men slik det er utformet i dag, oppfyller det ikke formålet. I tillegg fremgår det av tillatelsen at bedriften innen 01.05.2017 skal ha tilpasset avløpspumpesystemet slik at rensinnretningene ikke utsettes for unødige hydrauliske belastninger. Dette kravet er fortsatt ikke oppfylt.

Selv om det finnes en pumpesump som kan fungere som et buffervolum, viser målinger at store vannmengder pumpes ut i løpet av svært korte tidsintervaller. Dette gir en ujevn belastning på nedstrøms ledningsnett og rensanlegg. Under tilsynet kom det fram at bedriften er i brudd med gjeldende utslippskrav på maksimalt 125 m³ per dag, jf. avvik 1. Denne overskridelsen kunne trolig vært unngått dersom utslippene ble jevnere fordelt over uken.

Formålet med et utjevningsbasseng er å sikre en jevn vannføring gjennom døgnet, slik at belastningen på det videre systemet blir stabilt og håndterbart. Når vannet slippes ut i store pulser, bortfaller denne utjevne effekt. Dette øker risikoen for overløp ved nedstrøms pumpestasjoner og rensanlegg, og kan føre til overbelastning av rensprosessen og nedsatt renseseffekt.



Figur 3: Vannføringsmåling viser ujevn flow.



Videre medfører dagens driftsmønster at vannet i prøvepunktet ofte står stille, noe som gir dårlig representativitet i prøvetakingen, jf. avvik 5. Figur 3 viser tydelig at vannføringen fra anlegget er svært ujevn og ikke i tråd med intensjonen bak kravet om utjevning.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av NORPRI AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok:

- Christian Finnseth
- Mikal Vedå Bredal
- Qenehelo Leuta

Kontaktperson hos NORPRI AS:

- Geir Bremnes

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende NORPRI AS ble kontrollert under tilsynet:

- NORPRI AS, Næringsvegen 27, 4365 Nærbø, Hå kommune.

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert:

- Prøvetaking/måleprogram
- Avfall
- Utslipp til vann

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Tillatelse av 15.11.2017, nr. 2017.0872.T
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Prosedyre – Kontrollrutine avløpsvann, versjon 1, sist revidert 15.01.2021.
- Sendt i forkant av tilsyn, datert 13.08.2025:
 - Vedlegg 9.2 Måleprogram
 - Rapport avløpsvann Norpri 2024
 - Rapport avløpsvann Norpri 2025



- Analyseresultater 2024
- Analyseresultater 2025
- Etersendt i epost, datert 22.08.2025:
 - Tegning av bunnledninger (scan)
 - Prinsippskisse fettutskilling
 - Rapport avløpsvann juli 25
 - Rapport avløpsvann august 25

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Farlig avfall

Statsforvalteren registrerte i forbindelse med befaring av anlegget en umerket IBC dunk som inneholdt spillolje. Denne dunken var plassert utenfor maskinrommet til fabrikken, se figur 4 under. Det var forsøkt sprayet over gammel tekst som viste «farlig avfall» på beholderen. Som del av en forsvarlig lagring av farlig avfall, skal avfallet oppbevares i merket emballasje.

Kravene til hvordan farlig avfall skal håndteres, står i avfallsforskriften kapittel 11. Kapitlet stiller krav om at virksomheter skal ha oversikt over hva de har av farlig avfall (§ 11-2), at lagringen av farlig avfall skal være forsvarlig (§ 11-5), at det skal leveres minst en gang per år dersom mengden overstiger 1 kg (§ 11-8), og deklarerer ved levering (§ 11-12).

Ifølge avfallsdeklarerer.no ble det sist levert spillolje i februar 2024 fra Norpri. Dersom denne IBC beholderen har stått over 1 år er virksomheten i brudd med 1 års regelen for lagring av farlig avfall over 1 kg, og avfallet må derfor leveres inn til godkjent mottak.



Figur 4: Umerket IBC beholder med spillolje.

IED og BAT-konklusjoner

Norpri er omfattet av [industriutslippsdirektivet \(IED\)](#), jf. forurensnings-forskriften kapittel 36 vedlegg I punkt 6.4 c). Det er utarbeidet referansedokumenter for beste tilgjengelige teknikker (Bref-dokumenter) for de ulike aktivitetene som er omfattet av IED. Disse beskriver det man kjenner til om teknikker som gir best beskyttelse for ytre miljø – med tilhørende BAT-konklusjoner. BAT-konklusjonene har forpliktende utslippsgrensenivåer for enkelte aktiviteter, som omtales som BAT-AEL (BAT Associated Emission level). Norpri er omfattet av [Bref-dokumentet for Food, Drink and Milk Industries \(FDM\)](#).



Forurensningsmyndigheten er forpliktet til å sette utslippsgrenser i tråd med BAT-AEL til de som er omfattet. Vilkårene til virksomhetene skal være i tråd med nye BAT-konklusjoner senest fire år etter at konklusjonene er publisert. I særlige tilfeller kan det gjøres unntak fra kravene i BAT-AEL og fastsettes mindre strenge utslippsgrenseverdier. Det er bestemte vilkår som må være oppfylt for at det skal kunne gis unntak. For mer informasjon viser vi til Miljødirektoratets [veileder](#) for IED. Statsforvalteren jobber fortløpende med innføring av nye BAT-AEL krav.

Nytt utsorteringskrav: husholdningslignende næringsavfall

Den 1. januar 2023 trådte avfallsforskriftens kapittel 10a *Utsortering og materialgjenvinning av enkelte avfallstyper* i kraft. Kommuner og virksomheter hvor det oppstår husholdningslignende næringsavfall ble pålagt å kildesortere matavfall, park- og hageavfall og plastavfall som kan materialgjenvinnes. Det kom også krav om at det utsorterte avfallet skal sendes til forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning. Fra 1. januar 2025 gjelder tilsvarende krav også for papp- og papiravfall, glass- og metallemballasje og tekstilavfall. Miljødirektoratet har utarbeidet en [veileder](#) til virksomheter om hvordan å følge opp krav til utsortering og materialgjenvinning.

Dere har anledning til å kommentere rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Christian Finnseth
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Hå kommune

Rådhusgata 8

4360

VARHAUG